

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
ГжЗ 391/22
12.10.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Зорице Булајић, председника већа, Станиславе Митровић и Ирене Вуковић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., ... бр. ..., чији је пуномоћник Владимир Поповић, адвокат из Београда, Књегиње Љубице бр.11, против тужених “Инсајдер тим” доо Београд, Теразије бр.5/7 и ББ главног и одговорног уредника дневног листа “Независне дневне новине Информер” из Београда, Теразије бр.5/7, чији је пуномоћник Борис Богдановић, адвокат из Београда, Сремска бр.9, ради накнаде нематеријалне штете, одлучујући о жалби тужених изјављеној против пресуде Вишег суда у Београду ПЗ 453/19 од 30.11.2021. године, исправљене решењем истог суда под истим бројем од 18.07.2022. године, у седници већа одржаној дана 12.10.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована жалба тужених “Инсајдер тим” доо Београд и ББ, главног и одговорног уредника дневног листа “Независне дневне новине Информер” из Београда и потврђује пресуда Вишег суда у Београду ПЗ 453/19 од 30.11.2021. године, исправљена решењем истог суда под истим бројем од 18.07.2022. године, у ставу првом и трећем изреке.

ПРЕИНАЧАВА СЕ решење о трошковима поступка садржано у ставу четвртном изреке пресуде Вишег суда у Београду ПЗ 453/19 од 30.11.2021. године, исправљене решењем истог суда под истим бројем од 18.07.2022. године, тако што се обавезују тужени “Инсајдер тим” доо Београд и ББ, главни и одговорни уредник дневног листа “Независне дневне новине Информер” из Београда да тужиоцу АА из ..., солидарно накнаде трошкове паричног поступка у износу од 55.300,00 динара са законском затезном каматом од наступања услова за извршење до исплате, у року од 15 дана од дана пријема преписа пресуде.

ОДБИЈА СЕ захтев тужених за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Београду ПЗ 453/19 од 30.11.2021. године, која је исправљена решењем истог суда под истим бројем од 18.07.2022. године, ставом првим изреке делимично је усвојен тужбени захтев па су обавезани тужени да тужиоцу на име накнаде нематеријлане штете због повреде части и угледа солидарно исплате износ од 100.000,00 динара са законском затезном каматом почев од 30.11.2021. године до исплате. Ставом другим изреке делимично је одбијен тужбени захтев у делу у коме је тражено да се обавезу тужени да тужиоцу на име накнаде нематеријалне штете због повреде части у угледа солидарно исплате поред досуђеног износа од 100.000,00 динара још 150.000,00 динара са законском затезном каматом почев од 30.11.2021. године до исплате. Ставом трећим изреке обавезан је тужени ББ из ... да изреку пресуде објави у штампаном издању независних дневних новина “Информер” без коментара и без одлагања, најкасније у другом наредном броју од правноснажности пресуде, под претњом плаћања тужиоцу износу од 150.000,00 динара. Ставом четвртим изреке обавезани су тужени да тужиоцу накнаде трошкове парничног поступка у износу од 83.100,00 динара са законском затезном каматом почев од наступања услова извршности до исплате.

У парницама ради накнада штете настале објављивањем информација у медијима примењује се Закон о јавном информисању и медијима (“Службени гласник РС”, бр.83/2014 са каснијим изменама и допунама), који у одредби члана 131 прописује сходну примену одредби Закона о парничном поступку у случају да Законом о јавном информисању и медијима није другачије одређено. Закон о јавном информисању и медијима у одредби члана 125 став 1 прописује да странке могу изјавити жалбу у року од 8 дана од дана достављања преписа пресуде (за разлику од општег рока од 15 дана прописаног одредбом члана 367 став 1 Закона о парничном поступку). Тужени су жалбу на пресуду изјавили у року од 8 дана, сходно одредби члана 103 став 4 ЗПП, иако је првостепени суд упутством о праву на изјављивање правног лека оставио странкама рок од 15 дана. Другостепени суд је у поступку претходног испитивања жалбе, жалбу тужених оценио као благовремену. Жалбом су тужени пресуду побијали у ставу првом, трећем и четвртм изреке, из свих законских разлога.

Испитујући побијану пресуду у смислу одредбе члана 386 Закона о парничном поступку (“Службени гласник РС”, бр.72/11 са каснијим изменама и допунама), који се сходно примењује на основу одредбе члана 131 Закона о јавном информисању и медијима (“Службени гласник РС”, бр.83/2014 са каснијим изменама и допунама), Апелациони суд је нашао да је жалба тужених делимично основана.

У првостепеном поступку нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 1, 2, 3, 5, 7 и 9 Закона о парничном поступку на које другостепени суд пази по службеној дужности, а због којих би се ожалбена пресуда морала укинути. Није учињена ни битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 12 Закона о

парничном поступку, на коју тужени неосновано указују жалбом. Изрека првостепене пресуде је јасна у побијаном делу и у складу са разлозима образложења, а у пресуди су наведени јасни и непротивречни разлози о свим битним чињеницама, који нису у противречности са изведеним доказима.

Према утврђеном чињеничном стању дана ... године у дневном листу “Информер” чији је издавач Инсајдер тим д.о.о. Београд, а главни и одговорни уредник ББ, објављен је текст под насловом “...” у коме се наводи да се АА, ... СО Стари град и најближи сарадник тајкуна ВВ јавно дрогирао. У тексту се даље наводи да је АА снимљен у једном београдском клубу у тренутку када је запалио огроман цоинт и дрогирао на очиглед стотина шокираних људи који су се налазили у његовој близини. У тексту је даље наведено да се АА цело вече добро проводио, да је неко време био и за миксетом и пуштао музику, онда је одједном извукао цоинт и запалио пред свима. Новинари су имали информацију да се у том простору осећао карактеристичан мирис који није потицао од дувана. Уз текст су објављене две фотографије на којима се налази тужилац.

На правилно и потпуно утврђено чињенично стање првостепени суд је правилно применио материјално право садржано у одредбама чланова 5, 9, 79, 112, 114 и и 115 Закона о јавном информисању и медијима (“Службени гласник РС”, бр. 83/2014 са каснијим изменама и допунама) када је закључио да постоји одговорност оба тужена да тужиоцу накнаде нематеријалну штету за претрпљене душевне болове због повреде части и угледа коју је претрпео услед објављених неистинитих информација у чланку од ... године и одлучио у ставу првом изреке и у ставу трећем изреке у односу на обавезу главног и одговорног уредника у складу са одредбом члана 120 Закона о јавном информисању и медијима, дајући за своју одлуку ваљане разлоге које у свему као правилне прихвата и другостепени суд.

Наиме, објављивањем нетачних информација о тужиоцу, имајући у виду да је у спорном тексту означен као лице које конзумира дрогу на јавном месту и то ради намерно и свесно пред стотинама других људи, као лице приказано у лажном светлу приписивањем особина или својстава које оно нема, што је недопуштено, а притом су увредљиве и омаловажавајуће. Поступајући на такав начин тужени нису допринели информисању јавности нити слободи изражавања, јер слобода изражавања не подразумева намерно изношење непроверених и нетачних информација нити постоји интерес јавности да за такве информације зна. Напротив, тужени су на такав начин само повредили тужиочевој част и углед и тиме му нанели душевне болове, чија јачина и трајање оправдавају досуђивање правичне новчане накнаде на основу члана 200 став 1 Закона о облигационим односима.

Неосновани су жалбени наводи да текст спорног чланка не садржи ниједну нетачну нити по тужиоца увредљиву информацију, те да се текст бави догађајем у једном београдском клубу. Ово зато што су у спорном чланку изнете информације којима су повређени част и углед тужиоца. Уколико тема истих

није био тужилац (како тврди тужени), није било места изношењу информација које се тичу тужиоца, а нарочито не оних које су лезионо подобне да повреду тужиочеву част и углед.

Правилно је првостепени суд применио материјално право код одмеравања висине правичне новчане накнаде за наведени вид нематеријалне штете. Износ од 100.000,00 динара који је суд досудио тужиоцу, по мишљењу апелационог суда је правично и правилно одмерен, сходно одредби члана 200 став 2 ЗОО у вези са чланом 232 ЗПП. Досуђени износ за повреду гарантованих права тужиоца представља одговарајућу сатисфакцију за тужиоца и њиме се не погодује тежњама које нису спојиве са природом и друштвеном сврхом института новчане накнаде нематеријалне штете. Првостепени суд је објективно оценио све околности конкретног случаја које су од утицаја на висину накнаде, и то начин и средство којим су повређена заштићена добра, а имао је у виду све бројне непријатности којима је тужилац био изложен у свом приватном и пословном окружењу, као и јачину и трајање душевних болова које је трпео али и објављени деманти. Тужени су правилно обавезани да тужиоцу плате законску затезну камату у складу са одредбом члана 277 став 1 и члана 189 став 2 ЗОО, од дана доношења првостепене пресуде, када је одмерена висина накнаде па до исплате.

Неосновано се жалбеним наводима указује да је побијана пресуда заснована на битној повреди одредбе парничног поступка из члана 374 став 1 у вези члана 8 ЗПП а на тај начин и на погрешно утврђено чињенично стање, тврдњом да првостепени суд није образложио на који начин је ценио страначки исказ туженог ББ, коме поклања веру али наводи да су тужени потврдили да нису проверили тачност информација, што не произилази из његовог исказа. Овим наводима не доводи се у сумњу правилност и потпуност утврђеног чињеничног стања које је засновано на савесној и брижљивој оцени сваког изведеног доказа засебно (па и исказа овог туженог) и свих доказа заједно у смислу одредбе члана 8 Закона о парничном поступку, о чему су у пресуди дати јасни и правилни разлози, које у потпуности прихвата и другостепени суд.

Наиме, првостепени суд је правилно закључио да из фотографија које прате текст, на којима се налази тужилац, не може закључити да ли је реч о цигарети која је сачињена од канабиса, као и да то што се осећао карактеристичан мирис у локалу није довољно да се закључи да је тужилац уживао опојне дроге, јер новинари нису имали информацију да се непријатан мирис осећа у непосредном окружењу тужиоца нити да потиче од његове цигаре, него да се осетио у том простору, због чега новинари нису проверили информацију са дужном новинарском пажњом, односно пружили доказе да је тужилац уживао опојне дроге, а тужени се не могу ослободити одговорности наводећи да је њихов извор читалац који је доставио фотографију.

Имајући у виду тежину изнетих тврдњи у спорном тексту којим је

тужилац означен као уживалац опојних дрога, то је са већом пажњом од уобичајене и просечне морала бити проверена истинитост изнетих информација, како је то образложио првостепени суд, које разлоге као правилне и довољне прихвата и другостепени суд, па сви наводи жалбе којима се оспорава чињенично утврђење и закључак о изостанку дужне новинарске пажње у конкретном случају немају никаквог значаја. При том, позивање субјекта информације не значи уједно и ваљану проверу истинитости информације у смислу позитивних законских прописа.

Неосновано је позивање тужених на стандард Европског суда за људска права изражен у предмету *Handyside* против Уједињеног Краљевства из 1976. године (*Handyside v. UK*, представка 5493/72, пресуда од 07.12.1976. године), у коме је суд тумачио слободу изражавања тако што је сматрао да она обухвата не само изношење прихватљивих ставова и информација, већ и друштвено неприхватљивих (шокантних, увредљивих, узнемирујућих), и у том смислу у осталим предметима истог суда наведених у жалби. Међутим, ни према Конвенцији за заштиту људских права и основних слобода (Закон о ратификацији Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода “Службени лист Србије и Црне Горе”, Међународни уговори, број 9/03, 5/05, 7/05 и “Службени гласник РС”, Међународни уговори, број 12/2010), као ни пракси Европског суда за људска права, слобода изражавања није апсолутна. Сама Конвенција у члану 10 став 2 прописује изузетке када се слобода изражавања може подвргнути формалностима, условима, ограничењима или казнама, а то је у случају да је то прописано законом, да постоји легитиман циљ тог ограничења, те да је то неопходно у демократском друштву. У демократском друштву неопходно је ограничити објављивање информација у медијима које су неистините и којима се вређа достојанство личности јер јавност нема оправдан интерес да зна неистину, а што је у складу и са Законом о јавном информисању и медијима којим се ограничава информисање којим се вређа достојанство личности изношењем неистинитих информација.

Иако се основано жалбом указује да је давање вредносних судова у принципу слободно, вредносни судови морају бити адекватни изнетим чињеницама. Истина вредносних судова не подлеже доказивању, али када одређен навод представља вредносни суд мора се имати у виду да постоји довољно чињеничних основа за исти, јер чак вредносни суд без чињеничног основа, који га поткрепљује, може бити претеран који став је изражен у предмету *De Haes и Gijssels* против Белгије из 1997. године, параграф 47 (*De Haes & Gijssels v. Belgium*, представка 19983/92, пресуда од 24.2.1997. године). У том смислу позивање туженог на ставове Европског суда за људска права у овом и осталим предметима истог суда наведених у жалби којима се указује на дифаматорне вредносне исказе није основано.

Неспорно је право да се критикује рад тужиоца као носиоца политичке функције, а тиме и јавне личности, како се то основано жалбама наводи, али се то, супротно жалбеним наводима, може и мора чинити на начин који не

повређује право тужиоца на част и углед, јер су част и углед сваког човека добра која су заштићена и чланом 18 и 23 Устава Републике Србије и чланом 8 Европске конвенције за заштиту људских права и слобода. Стога, имајући у виду изложене околности конкретног случаја повреда тужиочевих људских права има превагу над правом на информисање.

Неосновано су жалбом наводи, у погледу висине досуђеног износа, да тужилац није ни покушао да умањи наведену штету ниједним другим средством правне заштите у складу са законом. Ово из разлога што је првостепени суд приликом одмеравања висине правичне новчане накнаде имао у виду и да тужилац није тражио објављивање одговора и исправке информације (члан 117 ЗЈИМ).

Другостепени суд је ценио и остале жалбене наводе тужених али их није посебно образлагао применом одредбе члана 396 став 1 ЗПП јер не могу довести до другачије одлуке у овој правној ствари.

Имајући у виду све наведено, апелациони суд одбио је као неосновану жалбу тужених и потврдио првостепену пресуду у ставу првом изреке, применом одредбе члана 390 Закона о парничном поступку.

Међутим, одлука о трошковима парничног поступка садржана у ставу трећем изреке побијане пресуде, не може се прихватити као правилна, јер је првостепени суд одмеравајући тужиоцу трошкове у укупном износу од 83.100,00 динара, погрешно закључио да тужилац има право на накнаду трошкова на име таксе за тужбу и одлуку у износу од по 19.800,00 динара, одмерено према вредности постављеног захтева за накнаду нематеријалне штете, с обзиром да тужилац према одредби члана 153 Закона о парничном поступку, има право на накнаду трошкова сразмерно успеху у спору. Због тога тужиоцу који је био заступан од стране пуномоћника адвоката, сходно одредбама члана 150-163 Закона о парничном поступку, Тарифе о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката у РС и таксене тарифе из Закона о судским таксама, припадају трошкови за приступ на три одржана рочишта у износу од по 10.500,00 динара, за приступ на два неодржана рочишта у износу од по 6.000,00 динара, као и на име таксе за тужбу и таксе за пресуду у износу од по 5.900,00 динара (према вредности која се односи на усвојен део захтева), што све укупно износи 55.300,00 динара. Одлука о законској затезној камати досуђеној на трошкове парничног поступка донета је у складу са одредбама чланова 277 и 324 ЗОО.

Због тога је решење о трошковима садржано у ставу четвртом изреке побијане пресуде преиначено применом одредбе члана 401 тачка 3 Закона о парничном поступку, и донета одлука као у ставу другом изреке.

Притом, апелациони суд је имао у виду да тужиоцу нису досуђени трошкови за састав тужбе и поднесака које је тражио и определио, али како је само тужена страна изјавила жалбу, пресуда се не може преиначити на штету

странке која се жалила у складу са одредбом члана 395 Закона о парничном поступку.

Будући да су жалиоци у жалбеном поступку успели у незнатном делу, то им не припадају трошкови другостепеног поступка, због чега је на основу одредбе члана 165 став 1 у вези члана 153 ЗПП одлучено као у ставу другом изреке ове пресуде.

Председник већа-судија
Зорица Булајић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић